

Вбережемо цибулю від стресу

■ Л. Канєва, агроном-консультант (Каховка)

Одна з провідних овочевих культур відкритого ґрунту в Україні — цибуля. Технологія її вирощування не надто складна, проте приховує кілька «підводних каменів». По-перше, висівається цибуля на малу глибину, а відтак перебуває у верхньому шарі ґрунту, який найбільше висушується суховіями і зволожується зливами, перегрівається в спеку та переохолоджується під час поворотних холодів навесні. По-друге, на ранніх фазах розвитку рослини дуже потерпають як від бур'янів, так і від гербіцидів.

Загалом вегетацію цибулі можна розділити на 3 етапи. Перший — від сівби до формування третього справжнього листка. Це дуже важливий період, адже відомо, що які сходи матимеш, такий і урожай отримаєш. Тож мета овочівника на цьому етапі — отримати дружні й потужні сходи та максимально зберегти їх, поки рослини сформують кореневу систему.

Без гербіцидів тут не обійтися, бо «сапозин» обходиться занадто дорого. По-перше, сама робоча сила зараз недешева, а по-друге, після такої боротьби з бур'янами цибулі залишається у кращому випадку 500 тис. шт./га за посівної норми 1 млн насінин/га. Але гербіциди — це стрес не тільки для бур'янів, а й для ще слабеньких рослин культури, котрим доводиться переживати також стреси через поворотні холоди і посухи, які нерідко трапляються навесні.

Як же вберегти ніжні сходи цибулі від усіх цих стресів? Для цього у ТД «Киссон» є надзвичайно широкий, найбільший се-

ред працюючих в Україні компаній асортимент гуматів — препаратів на основі гумінових кислот. І всі вони хімічно чисті, без шкідливих домішок. Є серед них звичайний гумат калію, а є й ROST®-концентрат, котрий на додачу до гумінових кислот містить у невеликих кількостях мікро- й макроелементи у різному співвідношенні (5:5:5; 5:10:15 та 15:7:7). Є ROST®-FORTE і є RIVAL®, до складу яких входять, окрім гумінової, також янтарна кислота та поліетиленгліколи, котрі утримують вологу. А поряд із цими рідкими препаратами «Киссон» пропонує й сухий GumiGold®.

Основна мета цих препаратів — стимулювання росту й розвитку кореневої системи, особливо всмоктуючих корінців. Поворотні холоди, як відомо, ускладнюють засвоєння поживних елементів із ґрунту, особливо фосфору, так необхідного саме для кореневої системи. А внесення гуматів, насамперед збагачених фосфором, дає змогу забезпечити молоді рослини всіма поживними елементами незалежно від примх погоди. Ці препарати сприяють засвоєнню поживних елементів із ґрунту, стимулюючи корисні ґрунтові мікроорганізми, зокрема бульбочкові бактерії.

Вносити гумати на цибулю на ранніх стадіях вегетації найкраще через систему краплинного зрошення. Позакореневе їх внесення не має сенсу, адже листовий апарат рослин у цей

час ще дуже й дуже малий. А от у ґрунт їх вносити можна, і вони покращують фізичні властивості ґрунтів. Зокрема, підвищується капілярна й польова вологостійкість легких ґрунтів та водопроникність важких, а також знижується щільність ґрунту, що особливо важливо для південних регіонів, де поширені солонцюваті ґрунти, на яких цибуля довго сходить.

Але щоб зняти стрес, одних гуматів рослинам мало. Тому в асортименті ТД «Киссон» є ще Байкал ЕМ®, а також препарат AminoStar® на основі амінокислот, котрі активізують надходження поживних речовин до рослини і поліпшують їх транспорт судинною системою, в результаті чого впродовж 2 годин після обробки частка засвоєння поживних речовин рослиною доходить до 90%. І є ще комплексні добрива Плантадор®, що містять макроелементи у п'яти різних співвідношеннях для різних стадій розвитку цибулі, а також мікроелементи, амінокислоти, фітогормони (ауксини, гібереліни) та вітаміни.

В ідеалі гумати та інші названі препарати слід вносити регулярно, та більшість фермерів нині обмежені в коштах, тож ми рекомендуємо застосовувати їх хоча б у випадку стресів. А оскільки для такої ніжної культури, як цибуля, внесення гербіцидів на ранніх стадіях вегетації — завжди стрес, я рекомендую обов'язково додавати гумати у бакові суміші з ними.

Чимало фермерів намагаються вивести культури зі стресу шляхом внесення азотних добрив. Однак у разі стресу рослина потребує цілого комплексу: і повного набору макроелементів, а не лише азоту, і мікроелементів, і гуматів, і амінокислот, і стимуляторів росту, таких як ауксини та гібереліни. Тому за гербіцидного стресу ми рекомендуємо вносити на цибулю гумати, Байкал ЕМ® та AminoStar®, а у випадку поворотних холодів — гумати та комплексні добрива Плантадор®.

Другий етап розвитку цибулі — нарощування вегетативної маси. Що потужніша вона буде, то більшого урожаю можна чекати. Якщо, наприклад, рослина цибулі сформує тільки 3 справжніх листки, цибулина буде розміром із жолудь чи вишню, а якщо листків буде 8–12, може досягти маси 0,5 кг. Утім, потужна вегетативна маса — це не тільки кількість листків, а й їх якість.

У цей період найкраще для цибулі — комплексні добрива Плантадор®. Спочатку для розгону вегетативної маси вносимо

варіант зі співвідношенням NPK 30:10:10, тобто збагачений азотом, а коли сформувалися 5–7 листків, переходимо на рівне співвідношення макроелементів (20:20:20). Додатково збільшенню вегетативної маси сприяють гібереліни, які теж входять до складу добрив Плантадор®.

На цьому етапі цибулю теж підстерігають стреси, хоча вже дещо інші. Найчастіше вони пов'язані зі спекою, і тоді вивести рослини зі стресового стану знову допомагає AminoStar®. Трапляються й зливи, після яких на важких ґрунтах застоюється вода, а в умовах перезволоженого ґрунту, як відомо, ускладнюється дихання кореневої системи. У таких випадках бажано внести ROST®-концентрат та Байкал ЕМ®. Та й гумати слід продовжувати вносити, але вже рідше, ніж на першому етапі.

На третьому етапі вегетації відбувається формування цибулин і починається їх підготовка до зберігання. Цю підготовку рослина проводить сама, формуючи покривні лусочки, і що їх більше, що вони міцніші, то краще лежатиме продукція. У цей час цибулі потрібен калій, тому ми рекомендуємо вносити комплексне добриво Плантадор® зі співвідношенням NPK 5:15:45, а під кінець вегетації — зі співвідношенням 0:25:50. А на додачу зазвичай активно підживлюємо культуру препаратами лінійки ХЕЛАТИН®, які починаємо застосовувати після формування рослинами 5–7 листків. Найкраще вносити ці препарати по листу з інтервалом від 5–7 днів.

Особливо хочу наголосити на важливості для цибулі ХЕЛАТИН® Бор. Він покращує обмін речовин, сприяє накопиченню цукрів у цибулинах і підвищує їх лежкість. Ми вносимо цей препарат 2–3 рази за сезон, починаючи з фази 4–5 справжніх листків з інтервалом 1–2 тижні. У спеку надзвичайно важливе підживлення кальцієм, оскільки за високих температур рослина перестає засвоювати його з ґрунту, тож у нагоді стане ХЕЛАТИН® Кальцій. Не буде зайвим на третьому етапі розвитку цибулі й ХЕЛАТИН® MultiMix, який містить цілий набір мезо- і мікроелементів: сірку, мідь, залізо, марганець, магній, цинк.

В асортименті препаратів під брендом ХЕЛАТИН® є продукти й з іншим набором поживних елементів. Їх ми вносимо у разі виникнення дефіциту, який визначаємо за даними агрохімічного аналізу рослинних тканин за допомогою переносних міні-лабораторій, які можуть видати результати протягом години. ☑

ПЛАНТАТОР®

Комплексне добриво для листового живлення

КИССОН
www.kisson-agro.com.ua

Запоріжжя (096) 477-37-80 | Одеса (067) 011-13-45
Дніпро (067) 630-92-78 | Харків (067) 623-73-54
Вінниця (067) 430-39-66 | Суми (067) 623-73-55
Тернопіль (067) 623-73-37

ПЛАНТАТОР® Цвітіння, бутонізація 10.54.10
ПЛАНТАТОР® Ріст плодів 20.20.20
ПЛАНТАТОР® Зав'язь 0.25.50